

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

II'.

Εἶδομεν ὅτι ὁ Κάιν, ὡς εἶδε τὸν ἀδελφόν του νεκρόν, πρῶτον τὰ ἔχασεν, ἔπειτα ἐκυριεύθη ἀπὸ ἑνα μεγάλου φόβου, συγχρόνως δὲ ἠσθάνθη εἰς ὅλον του τὸ σῶμα φρίκην, ἀνατριχίλιαν—οὐδέποτε ἴσως ὁ δυστυχῆς ἐφαντάζετο, ὅτι ὁ λίθος τὸν ὁποῖον ἐν τῇ μανίᾳ του καὶ τῇ παραζήλῃ του ἔρριψε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅτι θὰ ἔφερε τόνον τραγικὰ ἀποτελέσματα.— Μετ' ὀλίγον αἰσθάνεται ἐντὸς τοῦ ἑνα ὀρμύκτου ἐλέγχου, μίαν ὀλόκληρον ἐσωτερικὴν ἐπανάστασιν ἐναντίον του: Ἡκουε σχεδὸν καθαρά: «Κάιν, ἐπέβηθες τὴν πράξιν σου; Κάιν ἀδελφοκτόνε Κάιν, ἔλεπες ποῦ σε ὠδήγησε σιγά, σιγά ἡ ζήλεια, ὁ φόβος, τὸ μίσος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου;—Καὶ τώρα, Κάιν, πῶς θὰ παρουσιασθῆς πρὸ τῶν γονέων σου; πῶς θὰ δικαιολογηθῆς; Τὶ θὰ ἀπαντήσῃς ὅταν σοῦ εἰπουν: Κάιν, ποῦ εἶναι ὁ ἀδελφός σου;—Κάιν, πῆγαινε νὰ φωνάξῃς τὸν ἀδελφόν σου;»

Ὁ! ἐὰν ἐπωφελεῖτο αὐτοῦ τοῦ ἐλέγχου, ἂν τὸν ἤκουε καὶ μετενόει, πολλὰ κακὰ θὰ προσελάμβανεν ἴσως ἐσώζετο.

* *

Εἰς τοιαύτην ψυχολογικὴν κατάστασιν εὐρίσκατο ὁ Κάιν ὀλίγον μετὰ τὸν φόβον τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἡ συνειδησίς του εἰργάσθη νὰ τὸν σώσῃ· ἐφρόντισεν ὅσον ἤδύνατο ἄλλ' ὁ Κάιν ἀντὶ νὰ ἐπωφεληθῇ τούτου καὶ μετανοήσῃ ἤρχισε νὰ σκέπτεται ποίαν δικαιολογίαν νὰ εὔρη, πῶς νὰ ψευδοθῇ διὰ νὰ συγκαλύψῃ τὸ ἔγκλημά του ἐνώπιον τῶν γονέων του διὸ καὶ ἀναδύλλει νὰ παρουσιασθῇ ἔμπροσθεν τῶν καὶ ἀποφασίζει νὰ φύγῃ μακρὰν, νὰ κρυφθῇ... καὶ ἐτρέπη εἰς φυγὴν! ἀλλὰ φεύγων ἔμπροσθεν τῶν γονέων του νομίζει ὅτι ἀκούει τὴν φωνὴν τῶν φεύγων, ἀκούει ὀπισθεν του τὰ βήματα τοῦ ἀδελφοῦ του ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν νομίζει ὅτι τὸν βλέπει ἔμπροσθεν του νὰ τοῦ ἐμποδίσῃ τὸν δρόμον του. Ὁ! τὸν δυστυχῆ. —Ὅλα τὰ μέσα τοῦ παρουσιάζονται διὰ νὰ μετανοήσῃ ἄλλ' αὐτὸς ἀντὶ νὰ στραφῇ πρὸς τὰ ὀπίσω, πρὸς τοὺς γονεῖς του, —λοξοδρομεῖ καὶ τρέμων εἰσέρχεται εἰς ἕν σπήλαιον, μετὰ τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν τὸν παρακαλοῦθε πλέον κανεὶς ἐκεῖ, ὅτι οὐδεὶς τὸν βλέπει.—Ἐκάθισεν... ἀλλὰ μετὰ μίκρον αἰ πρῶτον ἐντυπώσεις ἀρχίζουσιν νὰ παρέρχωνται.—Δὲν αἰσθάνεται τώρα τόνον ζῶντ᾽ αὐτὸ ἔγκλημά του. Τὸ μόνον ποῦ τὸν δασυλίζει τώρα εἶνε ἡ σκέψις τῆς δικαιολογίας: τί προσφάσεις νὰ εὔρη, τί δικαιολογίας νὰ μεταχειρισθῇ, ὅταν θὰ εὔρεθῃ πρὸ τῶν γονέων του— τὸν Θεὸν τὸν ἔχει λεισημονήσει καθόλου· καὶ μόνον πῶς θὰ καλύψῃ τὸ ἔγκλημά του πρὸ τῶν ἀνθρώπων σκέπτεται, αὐτὸ τὸν δασυλίζει.

Ἄλλοιμονον εἰς τὸν ἀμαρτωλὸν ποῦ ἀναβάλλει τὴν διόρθωσίν του. Τρισυλλοιμονον εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος δὲν σκέπτεται εἰς τὰς περιστάσεις αὐτὰς τὸν Θεὸν ἀλλὰ μόνον τοὺς ἀνθρώπους· καὶ εἶνε δυστυχῆς, ὅστις δὲν ἔχει ἐννοήσῃ κλιῶς ὅτι, αἱ ἀναβολαί, αἱ προφα-

σιολογίαι καὶ δικαιολογίαι εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ πνευματικοῦ θανάτου, ἡ θύρα τῆς κωρώσεως!

* *

Δὲν ἔχει ἀκόμη ὀριστικῶς καθορίσει τὴν δικαιολογίαν τοῦ ὁ Κάιν, τί θὰ εἶπῃ πρὸς τοὺς γονεῖς διὰ νὰ δικαιολογηθῇ, ὅτε ἀκούει, χωρὶς νὰ βλέπῃ κανένα, μίαν φωνὴν ἀνωθέν του, ἡ ὅποια μετὰ τόνον μάλλον παραπονετικὸν παρὰ ἐπιπληκτικὸν τοῦ λέγει: Κάιν! ποῦ εἶνε ὁ ἀδελφός σου; Ὁ Κάιν, δυστυχῶς, ἔχει ἀποβάλλει τὴν αἰδῶ· ἔχει ἐνδυσθῆ τὴν θρασύτητα, κατ' ἐντυπῆσιν αὐθόδης! —Καὶ χωρὶς ἐντροπῆς, κυνικῶς, ἀπαντᾷ: «Μήπως ἐγὼ εἶμαι ὠλάξ τοῦ ἀδελφοῦ μου;—Ποῦ ξέρω γὼ ποῦ πῆγε ὁ ἀδελφός μου!»—Ἀντὶ ὁ ἄθλιος νὰ κλείσῃ τὸ στόμα του, νὰ μείνῃ ἄφωνος, νὰ χύτῃ ἐν δάκρυ διὰ τὸ μεγάλο κακὸ ποῦ ἔκαμε, τολμᾷ καὶ αὐθαδιάζει· προσποιεῖται ὅτι δὲν ξεύρει· ἀλλ' ὁ τρόπος καθ' ὃν προσποιεῖται κρυφαί τόνον τὴν θρασύτητά του ὅσον καὶ τὴν πῶρωσίν του.— Πόσας φορὰς καὶ ἡμεῖς δὲν προσποιούμεθα τὸν ἀδιάφορον ἀντὶ νὰ καλυπτομεν τὸ πρόσωπον ἡμῶν ἐξ ἀισχύνης διὰ τινὰς πράξεις μας, αἱ ὅποια εἶνε παραπλήσια καὶ παρόμοια πρὸς τὴν τοῦ Κάιν, καὶ αὐθαδιάζομεν καὶ ζητοῦμεν ἱκανοποίησιν διὰ τοὺς εὐλόγους ἐναντίον μας ὑκαινιγμοὺς τῶν ἄλλων διότι καὶ ὁ Κάιν ἱκανοποίησιν τρόπον τινὰ ζητεῖ διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐρώτησιν τοῦ Θεοῦ.— Ἄλλ' ὁ ἐγκληματίας, ὅστις, ἀντὶ νὰ μεταμεληθῇ διὰ τὴν κακὴν πράξιν του, τολμᾷ ν' αὐθαδιάξῃ καὶ προσποιεῖται ὅτι θίγεται διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐρώτησιν, εἶνε δυστυχῶς ἀδιόρθωτος, ἀμετανόητος, πεπωρωμένος, καὶ ὡς τοιοῦτος καὶ τῆς ἐπιγίτου τιμωρίας ἄξιος· πρέπει ὀγλα δὴ νὰ τιμωρηθῇ καὶ ἐδῶ, εἰς τὸν παρόντα βίον, διὰ νὰ ἴδουν οἱ ἄλλοι ἕνα σφραγισμένον.

* *

Ὅστε, Κάιν, ἐξαιρουθεὶ ὁ Θεός, δὲν μεταδλήθης· καὶ ὄχι μόνον δὲν μεταδλήθης ἀλλὰ καὶ ἀπέθης θρασύς. Εἶνε ἀνάγκη λοιπὸν νὰ τιμωρηθῆς παραδειγματικῶς πρὸς σωφρονισμόν τῶν ἄλλων. «Καὶ νῦν ἐπιπατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἦτις ἤνοιξε τὸ στόμα της καὶ ἐδέχθη ἀπὸ τὸ χεῖρ σου τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου... νὰ στενάξῃς καὶ νὰ τρέμῃς καθ' ὅλον σου τὸν βίον. Κανεὶς ἀνθρώπος νὰ μὴ εὔρεθῃ νὰ σὲ φωνεύσῃ, διὰ νὰ χρησιμεύῃς ὡς ζωντανὸ παραδειγμα ἐκείνων, οἱ ὅποιοι κάμνουν ὅτι δὲν καταλαμβάνουν τὸ ἀμάρτημά τους καὶ προσποιοῦνται ὅτι δὲν ξεύρουν τίποτε. Ὁ ἀνθρώπος ποῦ θὰ τολμήσῃ νὰ σοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν διὰ νὰ σὲ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰ φοβερά δεινὰ ποῦ θὰ σὲ εὔρουν διὰ τὴν ἀμετανοήσιν σου, αὐτὸς νὰ πάθῃ τρις-χειρότερα ἀπὸ σέ».

Αὐτὰ ὅλα τὰ μεγάλα κακὰ εὔρον τὸν Κάιν διὰ τὴν ζήλεια του, διότι δὲν ἠγάπα τὸν ἀδελφόν του, διότι ἐτόλμησε νὰ ρίψῃ πέτρα κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ νὰ φωνεύθῃ οὗτος; διότι μετὰ τὸ ἀμάρτημά του ἔκαθεν ὅτι δὲν ξεύρει τίποτε, διότι προσεπάθει νὰ εὔρη λόγους ψευδεῖς νὰ γελάσῃ καὶ ἀπατήσῃ τοὺς γονεῖς του. Τοὺς ἀνθρώπους ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ τοὺς γελάσῃ προσποιούμενος ἄγνωστον ἀλλὰ τὸν Θεόν, ποῦ τὰ βλέπει ὅλα; Καὶ ἐρωτῶ τώρα: ἂν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προσφερθῇ τὸ μάθημα αὐτὸ εἰς τοὺς μικροὺς μαθητάς· θὰ τοὺς βλάψῃ ἢ θὰ τοὺς ὠφελήσῃ;

Ἀρχιμ. Γερβάσιος Παρασκευόπουλος